

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 forint, félévre 2 forint 50 krajczár, negyedévre 1 forint 20 krajczár. — Egyed. szám ára 5 krajczár. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 forintért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.

Kiadó hivatal: Kézdi-Vásárhelyt az Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Báró Dániel Ernő.

A parlamenti tárgyalások módja hozza magával, hogy a szakminiszter, akinek költségvetését tárgyalják, a vita befejeztével reflektál a tárcájára vonatkozó beszédekre, követelésekre, bírálatokra és javaslatokra, minden irányban felvilágosítást nyújt és tüzetesen körülírja a kormány álláspontját a különböző kérdésekben. A kormány kereskedelmi és forgalmi politikája ismeretes és a kormányprogram nagy része épen azokra a legvitalisabb érdekekre vonatkozik, melyeknek képviselőit a kereskedelemügyi miniszter van hivatva. Annál dicséretreméltóbb, ha báró Dániel kereskedelemügyi miniszter mai fejtegetései messze felülemelkedtek egy parlamenti polemia színvonalán és kezdettől végig legelsőrangú államférfiúi programbeszédként hangzottak. Nem egyedül az a nagy vonás, mely keresztülhúzódik az egész beszéden s fontosabb részletekben sem állal tanúságot tenni a miniszter államférfias felfogásáról, hanem az a mód is, melylyel tárcájának minden egyes ágát és ágacsáját szeretetteljes figyelmébe és ápolásába fogadja, — nem mindennapi fontosságot biztosított a miniszter mai nagyszabású és terjedelmes beszédének.

Igen bizalomkeltően hangzottak a miniszter fejtegetései a kisipar támogatásá-

ról és a kisiparosok hitelének emeléséről általában. A miniszter panaszszal említette fel, hogy a kisiparosok nem vették kielégítő mértékben igénybe az állami támogatást. Szövetkezetek alapítását ajánlja s azok érdekeit óhajtja előmozdítani. 1895-ben nem volt képes 16,000 forintnál többet elhelyezni erre a célra. Nem kérték többet. 1896-ban már 20,000 forintot vett fel a költségtérítésbe és 1897-re már 70,000 forintot irányzott elő, mert alapos kilátása van, hogy a kisiparosok fokozott mértékben fogják az idén igénybe venni az állami támogatást. E célból a kereskedelemügyi miniszter már a legközelebbi hetekben egy központot fog alapítani, melynek feladata lesz a vidéket beutazni, az iparosokat felvilágosítani s őket szövetkezetek alapítására buzdítani.

A verseny, melyet a kisiparnak a fegyermunka okoz, mindennap kisebb lesz és a rabokat jövőre mezei munkával szándékoznak foglalkoztatni.

Az iparkamarák reformja, a gyáripar propagálása, a természetes vízi erő jobb kihasználása különös gondját képezi a kereskedelemügyi miniszternek, aki a vásárgy szabályozását is kiváló figyelmére méltatja. Ujabb vásártartási jogokat nem ad könnyen, de a már megadott jogot nem vonhatja el, mert ez szerzett jogok megvonását jelentené. A legnagyobb reformot ezen, a kisiparra nézve mindenesetre igen

káros téren maguk az iparosok eszközölhetnék, ha belátnák, hogy minden egyes vásárra elmenni magukra az iparosokra nézve czélszerűtlen és hiábavaló és ez uton magától megszűnnék nagy száma a kisebb és jelentéktlenebb vásároknak.

Felettébb figyelemre méltó módon nyilatkozott a kereskedelemügyi miniszter a munkáskérdésről. Két modern és gyakorlatilag alkalmazott módszer van érvényben ez irányban. Az angol és a német módszer. Az utóbbi állami intézmények segítségével akarja megoldani a munkáskérdést, állami támogatást és aggkori el látást ad a munkásoknak. Az angol rendszer munkás-szövetkezetek propagálásán alapul, melyek betegségek s munkanélküliség esetén támogatást nyújtanak tagjaiknak és humanitárius tekintetben s a munkásképzés kérdésében is önkormányzati hatáskörrel bírnak. Ilyen intézmény képezi és szervezi a munkásokat s ezeket mint szervezett és tömör testületeket sokkal könnyebb igazgatni, mint az a és szervezetlen tömegeket. Az ilyen asszociációk képesek a tőke értékét megítélni és a saját követeléseiket a helyesebb megismerés folytán graduálni. A kormánynak az ily társulásokat figyelembe kell vennie, tőlük felvilágosításokat kérhet és nyerhet kívánataikat és panaszait megismerheti. Segíthet rajtuk s teljesítheti őket.

TÁRGZA.

Életképek.

Írta: Bartháti János.

(Folytatás.)

És hogy a hatás teljes legyen, földhöz vágta magát, rug-kapált az ég felé s miután jó ideig bömbölt, villám gyorsan ugrott talpra s olvadékony, szerelmes hangon turbékolta:

— Elhull a virág, eliramlik az élet . . .
Új hitvesem, új az életem ide;

s hogy a magasos gondolat — mely a világhírű költő lángszében szülemlett meg — szemléltető legyen, lekasztott a szegről egy közelben lévő télikabátot s összehajtogatva a vállára fektetve; majd leült egy székre s gögicselő hangon beszélt a némaszereplőnek felcsapott kabáthoz, esőkaival és öleléssel árasztva el azt.

— Ki most fejedet keblemre tévede,
Holnap nem omolsz-e sírom fölébe?

és sorpál szörnyen elkeseredve mint kis gyerek kezdeti zokogni, szemrehányó hangon érzékenykedve tovább:

— Óh mond: ha előbb halok el, tetemimre
Könyvezve borítasz-e szemfedelét?
S rábírhatsz-e majdan egy ifjú szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?

De itt már illendőnek tartott egy csattanós jelenetet rögtönözni.

Megragadta hát az ártatlan kabátot s úgy vágta a földhöz, hogy a légmozgástól két közeli lámpa menten kialudt s rátoposva képzelt hitvesére, fenyegető hangon dörgé tovább, hogy még az ablaküvegek is remegtek rámaájukban:

— Ha eldobod egykor az özevgyi fátlyolt,
Fejfélmra setét lobogóul akaszod.

Majd mint örült forgatva szemeit s karjaival szélmalomvitorlaként hadonázva, neki rohant a zongora előtti székek és felrugta lábával, hogy az félalakban repült a nevető, hahotázó publikum közé s boszut libegve ordítá:

— Én feljövök érte a síri világból
Az éj közepén — s oda leviszem azt.

És a borzasztó furiózusból egyszerre, minden átmenet nélkül, annak ellenkezőjébe esapott át: térdeire rogyott s zsebkendőjét előrántva, izzadt homlokát s a szemeiből megeredő krokodil könnyeket törölgetve, fuldokló, göresős, rágásokkal kísért hangon kesergett tovább:

— Letörlemi véle könyümet érde,
Ki könnyedén elfeledéd hivedet;

és hasra vágva magát, elhalóan rebegé a befejező sorokat:

— Se sziv sebit bekötözni, ki téged
Még akkor is, ott is örökre szeret . . .

Hogy pedig a neki dühösített hatás nagyobb legyen, még egyszer talpra ugrott s majd nagyot hordyogva hanyat vágódott a padlózat s ott elterült, miként az tisztességes halotthoz illik.

Az előidézett hatás pedig lehatatlan volt. A

váratlanul meglepett közönség hahotázott; némelyek nevető göresét kaptak; mások felugráltak ülőhelyükről s a szabad levegőre rohantak, hogy ott kedvük szerint kinevethessék magukat. Szóval: Miska bácsi iszonyu furoret csinált. Ennyire még legmerészebb álmában sem számított.

De még a padlózatról sem kelt fel. Ugy kellett a rendezőknek kiezipelni őt. Mert háthiában: a ki meg van halva, az meg van halva s nem kívánhatják attól, hogy saját lábán evezzen tova.

— No, ugy-e urak, hogy jól csináltam, szólt örömtől ragyogó szemekkel, midőn a rendezők kezei közül talpra ugrott — nem vallottatok velem szegyet.

— Bizony, bátyám, ez iszonyuan szép előadás volt, felelt a leforrázott főrendező.

— Inkább mond, öcsém, hogy mélyen átérzett.

Hanem az utolsó számot el kellett hagyni. A derült kedélyhangulatban lévő közönség képtelen volt annak meghallgatására.

És vajahányszor mulatság rendeztetett a városban, a trófás publikum kíváncsára gyakran föl kellett lépni Miska bácsinak a furore darabbal. Hiszen olyan eredeti élvezet volt az! Hanem — könnyen érthető okból a legutolsó szám volt az övé.

Igy lett volt híres emberré a Miska bácsi a környéken. Az is maradt holtig. Tévedéséről sohasem világosították fel. Ezt észre venni pedig ő képtelen volt.

(Folytatása köv.)

Ezt az angol rendszert azonban Magyarországon egyelőre nem lehet egyedül mértékadónak venni, mert elvei és intézői még keresztülvihetetlenek. A gyár-
ipar előrehaladásával és felvirágzásával ez a kérdés is aktuális lesz és a sokkal
okszerűbb angol irányban fog megoldatni.

A kereskedelemügyi miniszter e nagy beszédéből mint kristály képződött ki báró Dániel Ernő programja, mely ebből áll: a gazdasági élet minden kereskedelmi és forgalmi politikai mozzanatát éber figyelemmel kísérni, minden bajra megtalálni a gyors segítséget és minden jót tettel, hathatósan támogatni. Ennél jobb programot — így fejezi be cikkelyét a „Pester Correspondenz” — magyar kereskedelemügyi miniszter még soha sem fejtett ki.

Igazgatósági jelentés a Rudolf kórház 1896. évi életéről.

Irta: Dobay János.

A mi kórházunk belügyeit illeti, azokról csak örvendős dolgokat referálhatok. — Első sorban — mint már említettem — a betegforgalom váratlan fel-
lendülése birhat előttünk érdeklél, mivel ugy szólna ez képezi bazisát anyagi jólétünknek. — A múlt év folyamán kórházunkban 580 beteg gyógykezel-
tetett, tehát 223-mal több, csaknem két annyi, mint a megelőző évben. Ezen betegek összesen 12052 ápolási napot vettek igénybe, tehát 3547-tel többet, mint a megelőző évben. Már most, ha azt tekintjük, tisztelt közgyűlés, hogy kórházunk fennállása óta a legmagasabb beteglétszám 417 volt 8505 ápolási nappal, számokban kifejezhető azon nagy mérvű szaporodás, mely beteg forgalmunkban mutatkozik, pedig az itt allomásozó honvéd zászlóaljából múlt évben alig kaptunk egy néhány betegét. A mi honvédeink között — istennek hala — olyan jól megjavultak az egészségi viszonyok, hogy míg az 1895. évben és a megelőző években átlag 30—40 beteg kaptunk onnan, átlag 1200—1300 ápolási nappal, addig a múlt évben nagyobb katonai létszám mellett csupa 13 beteg fordult elő 452 ápolási nappal. Hát ez igen szép eredmény s mi kórházunk érdekeitől eltekintve, elég humánusnak vagyunk, hogy e példás javulásnak őszintén örvendezünk.

Betegforgalmunkkal arányban áll az ápolási költségekből kapott térítvény. E czímen a múlt évben 4954 frt 67 kr. folyt be, mi az eddigi 3000—3500 frtnyi bevételeinkhez képest tetemes emelkedést mutat.

Az 1895. év végén gyógydíj hátralékunk volt 3296 korona.

Az 1896. évben 12052 beteg után felmerült 12052 korona.

Ebből a pénztári napló tanúsága szerint befolyt 9904 korona.

Hátralék az év végén 5444 korona.

Ezen hátralék nagy része a bujakóros betegek után az államkincstártól, az iparos alkalmazottak után a kerületi betegsegélyező pénztártól, a városi szegények után a városi pénztártól, a gyulafelelvi ipartelegtől bekapandó.

Minden egyes hátralék felhajtása iránt megvannak a szükséges lépések téve s erről postakönyvünk tehet tanúságot, mely szerint múlt évben 391 esetben intéztünk a különböző hatóságokhoz megkeresést. Ezen hatóságok közül első sorban a megyei alispáni hivatal, a kézdi és orbai járási szolgabírók és K.-Vásárhely város tanácsa voltak azok, melyek részéről magán kórházunk igazi jó akaratu támogatást tapasztalt. A legkevesebb, mit ezen hatóságok vezetői iránt tehetünk az, hogy régi szokásainkhoz híven mondjunk hálás köszönetet a tapasztalt jókért Háromszék vármegye érdemekben gazdag alispánja nagyságos Gábor Péter, kézdi járás főszolgabírója Cseh Gyula, orbai járás főszolgabírója Hollaki Attila, K.-Vásárhely város polgármestere Bartók Károly uraknak és a városi tanács-

nak s kérjük mindnyájuk szíves pártfogását jövőre is.

A kórház belételeiről még a következőket le-
lenthetem.

Az élelmezés a múlt év folyamán is házilag történt, mint egyáltalában mindig a kórház fennállása óta. Hogy mibe került nekünk az élelmezés, legezészerűbb, ha magukat a számokat beszélgetjük. Számadásunk szerint e czímen kiadott a múlt évben 3102 frt. Ha ezen összeggel szembe állítjuk a 12052 ápolási napot, valamint a két ápolónő és 3 éseléd élelmezését, mi összesen 1825 napot tesz ki, így 13877 napot kapunk, melylyel ha elosztjuk az élelmezésre fordított 3102 frt, azon eredményre jutunk, hogy intézetünkben egy napi élelmezés 22²/₃ krba került, tehát annyiba, mint a megelőző évben. Tekintve azt, tisztelt közgyűlés, hogy kórházunk fennállása óta minden évben rendszeren több került az élelmezés, a múlt évi eredménnyel meg lehetünk elégedve, de azért a folyó évben rendszeresített bennlakó gondnoki állás bizonyára tekintetben is kedvezőbb eredményt fog létrehozni.

(Vége köv.)

Levél a szerkesztőhöz.

Kézdi-Vásárhely, 1897. febr. hó 10.

Romanizálás — vulgo előláhositás — Háromszék vármegyében.

Ugy van, T. Szerkesztő ur! Még ezt is megértük, hogy ott a tősgyökeres Háromszék vármegyének „kizdi” híres részében, némely „dákoromán magyarok” romanizálnak.

Nem ok nélkül küzd Magyarország egy „görög” katolikus püspökség föllállításáért, mert ime! miután nálunk oláhoknak nevezik azokat, kik görög katolikus vallásuk — a vallás révén, az ő szízytya székely görög katolikusokból papjaik, — kik persze Balázsfalváról kerülnek ide is ki — oláhot csinálnak.

Szomorú igazság, de „igazság”! Nem tudnak egy szót sem oláhal, még a nagyapjuk sem tudott; magyar a nevük, a róm. katolikusokkal összehazasodnak; sőt — úgy értesültem — a liturgia nyelve is részben — magyar, s lám ezen görög katolikus székelyek odafeleltek, hogy kihívólag varik mellüköt, hogy ők: „románok”!

Akárki fogja a fentieket, s az alább még elmondottakattagadni — állítasom fentartom.

Bereczkről nem beszélék, hiszen Bereczeknek a „hegyeni” része egy oláh „oasis” székely nép között, egy oláh sziget, a székely „tengerben”, s noha több román embernek házaik vannak alatt a magyar részben, oda nem költöznek, ha alispánnak tennék is. — Ezen románok nem panaszkodhatnak a magyarosítás ellen, mert legnagyobb részben szót sem tudnak magyarul.

Azon időben — maradjunk egy kis ideig Bereczknél — mikor a „dicső emlékezetű” Szeben városában is esküdtszék működött — dicső emlékezetű, mert Bem apó többször fordult ott meg; de dicső emlékezetű(!), mert a Landtag is ott működött — mondom mikor ott még esküdtszék volt s a hazaárulással rokon hirdapi nyilatkozatokért a „Tribunista” ciklikirakat és szerkesztőket a nagy-szebeni oláh és szász esküdt urak a sajtóvétség alól fölmentették és „nem-vétkeseknek” lettek az illetők kimondva — Bereczkből mindig ment az üdvözlő távirat a „mártíroknak” fölmentetésük alkalmával; s a bereczki oláhság egyetértett a Tribunistákkal, mert ezen üdvözlő távirat ellen soha senki föl nem szólt.

Alaposan gyanítom, hogy itt is a „reverenda” játszta a főszerepet, mert beszéltem én — kérem egy főpapi méltóságban „leledző” urasággal, ki ha magyar társaságban volt — verte mellét, hogy ő milyen jó magyar érzésű hazafi, s folyton azzal dicsékedett: „büszke” arra, hogy ő „magyar honpolgár”, de titkon a Tribunistáknak küldöztette az üdvözlő — fenti esetekben érintett — táviratokat!

És ennek révén ki is „akbolította” másik ördemes és közbeesülésben lévő paptársát s a magasabb papi méltóságtól azt el is ütötte szérenesen; behízelgő modorával ezéit ért, s föl vevén az „ökör fej” czímérét, ugy hangzik el, hogy: „dákoromán”, mint egy „czimeres kálto” régebben itt Kézdi-Vásárhelyt dorombolta.

A tisztelt szerkesztő ur kérheti, hogy ne ex-
pektoráljak többé, hanem térjek a dologra! Hát igaza is van! Nos! a dakoromanizmus Kézdi-Polyánban, a hírhedt „Vénus forrás” körül, azzal együttesen bugvog föl a görög katolikus székelyek között.

Ugyan-ugyan, mondja kételkedően a T. szerkesztő ur! Én pedig határozottan, saját tapasztalaim után állítom, hogy így van. Számtalan görög katolikus szó elyllyel beszéltem, s midőn a vallásról volt szó, kihívólag konstatálta, hogy ő „román”, hogy neki a papja: . . . . i ur, kinek nincsen párja a papok között, s kezdte dicsőíteni a papját! Ezekből pedig, eszmétársulásnál fogva — azt következtetem, hogy ezen konkolyt a g. kath. székelyek között . . . . i ur szíveskedik Kézdi-Polyánban elhintetni.

Ezen urnak nem is kőtreza van, mint „Janusnak”, — hanem, mivel „Jánosnak” hívják — éppen három. Egyiket, melyet ösmernék, hordja elől, ez kormányparti areza, egyiket a feje bubján alól, ez ellenzéki areza, — egyet pedig borá a „kaszula” alatt, miután ezt titokban viseli, nem láthatni. Ez a „dakoromán” areza. Csöndesen folyik a transzstáció, — az akna-munka észrevétlenül csinálódik, de hogy biztosan így van, azt — aki figyelemmel kíséri a görög kath. székelyek nyilatkozatait — könnyen észreveheti. Jó lesz azoknak utána nézni, kik a vármegye sorsát intézik, s körmire koppintani annak, ki a „gépet” mozgatja; s megmondani neki, becsülje meg Kézdi-Polyánt s annak magyarságát ne kompromittálja, s tudomásul adni mikép a kézdi-polyáni görög katolikusok: székelyek és nem oláhok, s így tekintve a dolgot, ez irányban működjék, s ezen eszmét terjessze . . . . i ur s ne a dakoromán eszméket, mert különben „baj lesz”!

Az intéző körök is jól tesszik, ha becsé: figyel-
müket az ilyenekre is kiterjesztik, mert ezzel többet használunk a közérdeknek, mint azzal, hogy folyton kiabáljuk: „éljen a jobb a párt”, vagy „éljen a balpárt” — mert a míg így veszdünk — észrevétlenül foly ama „vakondok munka.” Innen van, hogy a legmagyarabb nevű emberek, mint hírhedt „dákorománok” tűnedeznek föl időközönként, mert hát: „inter vacas, bos est abbas” — könnyen lesznek esperesek, s tekintve, hogy a bujtatás „jó kenyérkeresetnek” bizonyult — ezekből válnak a legféltlenebb agitátorok; s azok, kiket a haza emlein táplált, lesznek a „magyar” haza árulói.

Videant consules, ne quid respublica detrimenti capiat!

Figyelő.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

— 116 —

Térs Szerkesztő Ur!

Minden emberi kereszténységnek egy apja vagyon, de az honhazának 443 vagyon.

Van közöttük minden fajta. Vagyon öreg és fiatal, fiskális és újságcsináló, zsidó és pap stb. Persze papnak nem igen szabadna apának lenni, de amikor valamelyik hónapának esap föl, nem igen kérdik, hogy ki volt az anyja. — Apám uraimék között pedig most nagy a zimorium az költségvetés, mián, elevenyen meg akarják enni az térs guberniumot, hogy mót mert annyé tenger mamelukot berukkítani az országos gyülekezethez. Az nemzeti színű ellenzék elhatározta, hogy nagy buvában nem szél egy szót sem. Hát ez olyan forma, mint mikoron az én kedves Petronellám eczezer nagy mérgiben arra határozta el magát, hogy nem szól hezzám többet egy szót sem. Nem es szólt s csak az esiprot vágta az fejemhez. Hát az nemzeti színű ellenzék sem beszél, hanem bajigálódik az gorombaságokval, csak éppeg az a baj, hogy nem tanál el vele senkit.

A néppárt man eleget beszél, de az beszédgye olyan, mint az liba lebzselése, mejben semmi jósa-
gos eselekedet nincsen. Ezek mindég az térs guberniumra kárpálódnak s az magik bünt ne n lát-
tyák. Itt eszembe jut egy régi mese, mejet még kő-
jök koromban tanultam, mej aszongya, hogy mikor-
on az jó Isten az embert megteremtette, egy átal-

vetőt akasztott az nyakába, mejnek első részibe belepakkolta az más emberek hibáit s a hátulsóba pedig az embersaját hibáit s ezt vagy, hogy mindenki hamarabb meglátta a mások hibáit, mint a maguját. Mán én azt mondom, hogy az néppárti átalvetőben sokkal több van hátul, mint elöl s csak az szent íge menti meg az néppártos honapákot, hogy hanyat nem vágódnak tölle.

És csinálják nagy veszekedések között az okos törvényeket s miképen a fáján lisztet és folytonos kelepelés között csinálja az malom, úgy az fáján törvények és sok zakotolás között születnek meg. Példának okáért, micsa böcs törvény az es, hogy ezután az marhák jutányosabb árban nyálhatják az sőt, mind eddig. Minek utána az marhasót az új törvény megőcsitja, ezután azoknak az bizonyos „ven kecskék”-nek több módjuk lesz sőt nyálni. Oszlán nem pompás dolog-e az es, ha az embernek egy marhájának tüdejibe hiba esik s meghalálódik, az állodalom az kár nagy részt megfizeti. Ha tehát az én kedves Petronellám valami letteféleképen elhalálózna, ezt nem kapnék semmit, de ha az én Kati telhenyem elpusztul, az kormány megfizeti. Hát ez így es jól vagyon, mert elvégre es az ember hűtös társat ingyen es kap eleget, de az telhenyét pénzt adják. Mán minekutána az tóns gubernium az marhák gondoskodott, tén gondoskodni fog az emberekre, es, a minthogy esolekszi es. Példának okáért mien ügybevaló gondolat vót az es, hogy az kús luteriát megszünteték s az nagy luteriát behozták. Mán most mindegyik embernek muszáj nyerni. Hát ez így erőst jól vagyon. Mórész zsidó lesz mindég az első, a ki nem nyer s én pedig én a második, a ki mindég nyer. Akkor asztán kántor komával minden napon ihatunk egy cseppet.

Kárbahágó, 1897. feb. 12-én.

Maradtam
tiszteltetvel és becsülettel
Jámor Estány
egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok

— **Kinevezés.** Benkő Sándor joggyakornokot, városunk derék szülöttét aljegyzőnek nevezte ki az igazságügyminiszter a nyíregyházi kir. törvénshézh. Gratulálunk hozzá.

— **Időjárásunk.** Az a néhány hét, mi még a télből hátra van, úgy látszik ki akarja pótolni a mit az igazi téli hónapok e mulasztottak. A napokban bő hó esett s ehez képest a levegő is elég hideg. A szánkák megindultak a pompás szánuton s a kinek módja van hozzá, siet ezt a ritkává vált élvezetet megszerezni magának.

— **Hadüzenet a koszorúknak.** Végre át kezdik látni, hogy úgy is annyi megterhelhetéssel élő népünk csak ok nélkül pazarlást visz véghez, akkor, midőn a kegyelet ürügye alatt elhunyt kedves koporsóján a külföldnek milliókat áldoz. Egyik budapesti nagy család a kibocsátott szomorú jelentéssel hívta fel a rokonokat, ismerősöket, hogy koszorút a rovatára ne helyezzenek. E nemes, jó példa nemzetgazdaságunk és közjólétünk érdekében biztos követőkre talál. A ki azt hiszi, hogy egy koszorúval leróta azon család iránti kötelességét: nagyon téved. E külföldről importált rossz szokást maguk a gyászoló családok vannak hivatva kiirtani.

Ezt pedig elérhetik úgy, ha a gyászjelentésben záradékol oda nyomatják: „Koszorúk küldését megelőzni kérjük.” Őseinket a szeretett, tisztelt és hű virága kísérte sirjokba és ez virasztott álmaik felett, mely sokkal szebb, nemesebb virág a külföld látogatánál, hűségánál. Törjünk ősi szokásainkhoz, ne majmoljunk senkit. A ki megkezdi, azé a dicsőség és elismerés!!

— **Előadás a Röntgen sugarakról.** Herb Ferenc tanár, kinek szép photoplasticonjában közönségünk gyönyörködik, igen érdekes, a logikusságesebb gépeken és műszereken, kísérletekkel összekötött előadást fog folyó hó 15-én este 8 órától kezdődőleg a Millenium szálloda éttermében tartani. Beszéli fog a Röntgen sugarak keletkezéséről, megmagyarázza a gépeket és műszereket, továbbá felvételeket eszközöl a közönség köréből, átvilágít különböző testrészeket, tárgyakat és egy gyermek fejét. A ki tehát a fentieket hallani és látni óhajtja, az gondoskodjék ideje korán helyről, miután ezen előadásra csak 100 ülőhely lesz kibocsátva.

— **A kovásznai önk. tüztőlők** e hó 6 án sikerült álarozos estélyt rendeztek. A maszkok közül kitűnt: a virágáros leány, a betyár, a magyarországi menyecske, a hajnalesillag, a handle és a medve. Az estély bevétel 100 frt 90 kr., a kiadás 46 frt 31 kr., tiszta haszon 54 frt 59 kr volt. Ezen összegből 13 frt 65 krt a Kovásznai létesülendő kórház alapjára adott az egylet. A többi az egyleti zenealap részére tartotta meg.

— **Értesítés.** Mint örömmel értesültünk, jó híradéknek örvendő fogorvosaink — kik is már 3 hete városunkban időznek — ittélőtűt március hó 5-ig meghosszabították — és így alkalmat nyújtanak lehetőleg mindenkinek, hogy a száj ékeségét fogaikat rendbe hozhassák. — Ezért ajánljuk olvasóink figyelmébe a mai nyílttér értesítést.

— **Visszaemlékezés.** Az ezredéves kiállítás kedves emlékei vonultak el lelkünk előtt, midőn megkaptuk a Mauthner Ödön budapesti magkereskedő idei főirjegyzékét, melynek borítékáján az ezredéves kiállítás egyik gyöngye, az általános feltűnést keltett Mauthner pívillon van ragyogó színnyomatban megörökítve. Kik az e pavillonban csoportosított nemesített magvakat szemléltek, nemesek a belföldi közönségünk, hanem a szélrózsa minden irányából idescereglett külföldi látogatók is mind beismerték, hogy a Mauthner cég nem csak méltó vetélytársa az angol, francia és amerikai világhírű magkereskedő cégeknek, hanem túlszárnyalta azokat. Élénken bizonyították ezt a pavillont körülvező növénykiesek, a tündéres üdözlő finomszálú pázsit közt mint keretben meg-megújuló változatos virágpompa. Ugy a pázsítkeret, valamint a gyönyörű virágok mind a Mauthner-féle magvakból fakadtak. Az idén különben a Mauthner főirjegyzőke a legelső külföldi főirjegyzőket is határozottan felülmuta. A felette izlésesen rendezett igen gazdag (184 oldalra terjedő) tartalma, az érdekes ujdonságainak tömkelege, nem hogy fásztanára az olvasót, hanem valódi élvezet gazdának és kordkedvelőnek egyaránt és fogalmat nyújt a Mauthner-féle mag-nyakkereskedés óriás, sokoldalú választékáról. Mauthner ezen gyönyörű új főirjegyzékét régi vevőinek felszólítás nélkül is megküldi. A kik pedig csak ezután óhajtanak Mauthner zászlója alá sorakozni, azok kérjék a cégétől levélben, vagy levelező-lapon az említett főirjegyzéket, melyet azután ingyen és bérmentve fognak megkapni.

Idenek forgalma.

Február 5-től 12-ig.

Nemzeti szálló: Szalay Ödön utazó Bécs. Hauser Antal utazó Bécs. Grosz G. A. utazó Bécs. Vitályos Gyula főjegyző S.-Szt.-György. Veres Gyula ügyvéd S.-Szt.-György. Kronberger Mór fakeskedő Budapest. Báró Bánffy Farkas birtokos S.-Szt.-György. Nagy Ferencz birtokos S.-Szt.-György. Hegyesi Adolf pénzügyőri biztos Boicza. Stamfl János utazó Budapest. Gesztasi Géza utazó Budapest. Friedländer Simon utazó Budapest. Kelemen Lajos tiszti ügyész S.-Szt.-György. Csargófi István utazó Budapest. Láng Béla utazó Budapest. Csanádi Gyula utazó Budapest.

Millenium szálló: Schpitzkopf N. segéd mérnök Barátos, Schön Géza utazó Budapest. Stigler Gyula utazó Budapest. Schlezinger Miksa utazó Budapest. Deufoch Venczel utazó Budapest.

Jancsó szálló: Wenner Zsigmond utazó Bécs Weiss Dezső utazó Budapest.

Nyílttér*.)

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázat) s. a. t. megrendelt áru, postabér és vámmentesen a azhoz szállítva és mintákat postafordul-tával küld: Henneberg G. (es. és k. udvari szállító) selyemgyára Heichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyel-ven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tag-szagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kaphatón van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utátozat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Értesítés.

Tudatjuk a fogbajban és foghiányban szenvedőkkel, hogy engedve a több, oldalról jött felhívásnak, ideiglenes

— **foggyógyászati műtermünkben** —

még március hó 5-ig a foggyógyászat minden ágában rendelkezésükre állunk.

Dr. Huszár és Wellner,
spec. fogászok.

Lakás: „Millenium” szálloda.

Műfogak szájpaddás nélkül!

Foghuzás teljesen fájdalom okozás nélkül.

Plombolás, fogtisztítás, jutányos árak!!

E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

KIADÓ LAKÁS.

A Kanta-uteza 66 szám alatt az emeleti lakás
1897. április 24-től 1, vagy több évre kiadó.

Értekezni lehet

28 1—3

Nagy Béla,
tulajdonosnál.

A brüssói portland cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

* PORTLAND CEMENTJÉT *

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelyt kapható; K. Császár József urnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Császár Gyula uraknál.

22 3—48

Hétfőn, febr. 15-én a Millenium szá 16 éttermében HERB FERENCZ tanár

RÖNTGEN-SUGARAKRÓL

előadást tart a mely alkalommal a legújabb és legköltségesebb gépeken és műszereken alábbi kísérletek lesznek bemutatva:

Műsor:

1. Bevezető beszéd.
2. Előadás a Röntgen-sugarak felfedezéséről.
3. A gépek, és műszerek megmagyarázása.
4. Fényképfelvétel a közönség köréből.

10 percz szünet.

5. Különböző tárgyak átvilágítása.
6. Testrészek átvilágítása.
7. Egy gyermek feje átvilágítása.
8. Zárbeszéd.

Belépti díj 1 frt. — Ezen előadásra csak 100 ülőhely lesz elárusítva. Előadás alatt a hallgatóterem zárva lesz.

Többoldalu kívánságra még csak február 21-ig, vasárnapig.

PHOTOPLASTICON

a „Millenium”-szálloda emeletén. Eredeti üveg-fényképek kiállítása csoportokban 48 képpel. Minden nap más csoport.

Hétfőn, február 15-én a photoplasticon zárva lesz. Keddén, február 16-án Páris. Szerdán február 17-én Versaillesi kastély. Csütörtökön február 18-án Savoya. II. rész Svájcban. Mont-Blanc megmászása a Chamunio völgytől fel a legmagasabb fokig, melynek felvétele naplemente után eszközöltetett. Pénteken február 19-én Hollandia. Szombaton február 20-án Rajna vidéke. Vasárnap február 21-én Hamburg.

Bécses támogatásukat kérve maradok tisztelettel:

14 2-2

HERB FERENCZ.

AZ „AGRÁRIA”

bankforgalmi intézet

A HOLLANDI HITELBANK VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE

Budapest, Kerepesi-ut 73.

Fennálló jelzálogi kölcsönök bélyeg- és illetékmentes konvertálását és pedig földbirtokra 3 és fél—4%-os egész 60 évi törlesztéses kölcsönökre elvállal és ezek, valamint új kölcsönök elnyerése iránt levélbeli tudakozódásokra és minden megkívánt felvilágosítással szolgál.

2000 frton alóli ügyletek ez idő szerint el nem fogadtatnak. 20—160.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 db karosszék 100 ftól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőnytartók, tükrök, toleitt-asztalok, lőszőr és tengerifü matraccok, és sodronyágbetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrócezzal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van. (23 89—100)

A kézdivásárhelyi takarékpénztár

XXIV-ik évi

rendes közgyűlését saját helyiségében 1897. évi február hó 28-án, délután 2 órakor tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kinevezése az alapszabály 23. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzlet működéséről.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés s ezzel kapcsolatosan az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása.
5. Indítványok az alapszabály 16. §-a értelmében.

A fennírt időben tartandó közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabály 17. §-a értelmében minden részvényes személyesen vagy meghatalmazottja által — ki nek azonban részvényesnek kell lenni — gyakorolhatja szavazati jogát és köteles minden részvényes a gyűlést megelőzőleg részvényét, szelvényével együtt, a pénztárnál elismervény mellett letenni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1897. február 8-án.

Az igazgatóság.

2—3 26.

Pénzkölcsön

birtokokra, házakra gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 4% évre 4¹/₂ százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

Pénztár

váltóra 5—6 százalékra 10000 frtig gyorsan és diskretio mellett szerez, valamint drága adósságokat convertál, ugyancsak váltót le-
számítottat.

Schwarz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11.

Kitűnő referenciákkal szolgálhatok.

8 5—10.

SÉRA IMRE

első temetkezési intézete Kézdi-Vásárhelyt.

— (Saját lakásomban.) —

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani újonnan berendezett

TEMETKEZÉSI INTÉZETEMET.

Raktáron mindég készletben tartok a legnagyobb választékban érez, tölgy és fenyőfa-koporsókat, művirág komatu feliratokkal. Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legnagyobb gondnal és pontossággal rendezek. Intézetem fel van szerelve igen diszes grászkocsikkal, ezüstös és üveges gyászhintóval, valamint magyar szabású disztöröltözetek és a gyáspompához tartozó minden eszközök és kellékekkel rendelkezem. Üzletemet, mely kizárólag tulajdonom, személyesen vezetem s a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlva maradok kiváló tisztelettel:

SÉRA IMRE.

temetkezési intézet tulajdonos K.-Vásárhelyt.

Mindazok kik temetkezési kellékeket nálam vásárolnak, amásodrendű gyázkocsit díj nélkül rendelkezésükre bocsátom.